

loodsklok
hangt, of
al zou hij
Enfin,
of hoofd
steld mag

bere pro-
mentali-
de zelfde
ten leven
in de eer-
leven in
die er is
zegd, ge-
gerefor-
de kurzer
er forma-
n zouden
maar in
zoo, dan
d kunnen
derruim-
ten beette
nchter de
laten we
goed ont-
de sfeer
gaat in
ieder
stetten
akt het
B. zelf.
ia, ja of
maar dan
B. voorop
d zal zijn,
een teveel

m. i. een
an, welke
ijk maken
worsteling
Een ieder
t van zijn
hopenloze
esies, die
eerde te-
een be-
gedaan,
k, dat het
heeft, of
stelen, nu
ik gaarne
studenten-
genomen

lat het nu
te trekken
uist tegen
jke orien-
moet blij-
studenten-
ormeerde,
heeft. De
dlet bij de
te studen-

formeerde
d van den
ist de op-
student
vertakkin-
en een an-
f — men
eerde het
uis uit
Men heeft
lijk als G.
altijd veel
te onvol-
gekanker
mee doen,
hij in zijn
aan al wat
me op zijn
stelt, van
ekwaardig
n voor het
is geluk-

ties niet
n en sanc-
reformeerde
n velen dit
er toch wel
n Gerefor-
d het con-
van lever-
tijk geluk-
spreek
terover te
alleen den
rd „bezin-
nodewoord
het maar
n ook, als
formeerde
t God door
bezzinnen,
alistischen
ord is dat
geest, be-
e waar het
waarheden
dan welke
or 's men-
istorie. En
lat zij zich
werken om
voegen aan
Calvinisme
che en me-

thodistische tendenzen, waar de historie van het calvinisme reeds in Gods naam het vonnis der eenzijdigheid had over mogen vellen. Laten wij 'telkaar maar eerlijk toegeven: de opzet van de G. S. B. is geen gereformeerde werk geweest. Wel zijn, met name op het 2de congres, heel veel goede dingen gezegd over het gereformeerde beginsel, — maar al spoedig bleek, dat het gereformeerde beginsel zelf gerangschikt werd in het kaarten-systeem der problemen, die vooral de na-oorlogsche jaren opnieuw stelden. Voor velen is dat destijds een pijnlijke ontlichting geweest, en nu men alle jaren door de klacht gehoord heeft over 't gebrek aan geestdrift voor onze G. S. B., kan het alleen maar verbazen, dat men nooit ingezien heeft, dat in het systematisch „in die Frage“ stellen van het gereformeerde, het ontdekkend vonnis lag, dat levens ook had moeten bescheiden. En het bedroevendste is wel dit, dat men door de jaren heen niet voor rede is valhaar gebleken. 't Is altijd weer diezelfde pietistisch-methodistische invloed, ontleend aan de kringen der N. C. S. V. Een klein voorbeeld van recenten datum. 't Is niet gereformeerd gevoeld als iemand in Fraternitas beweert, dat Lanteren de plaats is voor het „grondige zelfgericht“ van den Gereformeerden student. Ten eerste kan ik in dat verband memoreren, dat dr. Adriani eens op het N. C. S. V.-congres zei: dat in Nunspeet de N. C. S. V. zichzelf flatteert, dat juist op een congres het gevaar van overspanning grooter is dan elders, en dat men aldus zichzelf in den weg staat tot het ontvangen van een zegen. Zou het in Lanteren anders zijn? En ten tweede: ik heb Gods gericht niet methodistisch te binden aan een bepaalde plaats, aan een bepaalde gelegenheid; om de eenvoudige reden, dat niet ik God rechtvaardig in mijn leven. God rechtvaardigt Zichzelf in mijn leven. En 't Is God aan tijd noch plaats gebonden. Wiens toezicht over alles gaat. Die 't harte vormt en kan doorgronden. Die aller werken gadeslaagt. Ziet, dat is gereformeerd en waarachtig. Dat moet elken dag de meest rotsle ernst van ons bestaan uitmaken.

Dezelfde pietistisch-methodistische getinte mentaliteit keert weer altijd strijk en zet terug (je kunt er een abonnement op nemen) in die opwekkingsstukjes om naar 't congres te gaan. Lanteren wordt altijd geproclameerd tot een soort Bethel. En de „indrukken n a 't congres“ zijn meestal van dezelfde gemoedsgesteldheid.

En de nuchtere beoordeelaar voelt meer en meer het pijnlijke ervan, dat we onzen eigen gereformeerden stijl verloren hebben in de G. S. B. 't Is heusch nog teveel geflatteerd als Gerard Brom ons Calvinisme vergelijkt bij een hechten dijk, die de branding keert en z'n roomsche kerk bij de weerbare, bewegelijke duinen. Het hechte, stijve, oersterke van het Calvinisme — in onze G. S. B. werd het stelselmatig ontwricht en alle culturele waarde eraan ontzegd. Zelfs in zijn tegenwoordige verschijningsvorm kon men het nog maar amper waardeeren. 't Was een petrefact geworden, waar alle leven in versterd was. En met dergelijke qualificaties trachtte men van zijn eigen taak ontslagen te zijn.

Hoe dat alles zoo geworden is? Ik geloof, dat we niet ver van de waarheid af zijn, als we beweren, dat men de G. S. B. teveel heeft willen knippen naar het type van de N. C. S. V. „De persoon van Christus centraal voor ons persoonlijk leven“ — het is te begrijpen, dat wat in het milieu der N. C. S. V. telken jare tot zulk een edel enthousiasme kon uitbloesemen, ook onze harten te bloeien en te branden heeft gezet. 't Was immers dezelfde Christus, waar ons eigen hart in al zijn eenzaamheid en vragen om riep als naar den God zijns levens. Wat we wilden, was niet de Christus, Die zich in het „afgetrokken“ aan ons mededeelde, b.v. in een of ander leerstuk, maar in het levende gebedscontact, Christus die onmiddellijk indaalde in ons leven, als de engel in het badwater. Maar achteraf komt altijd weer de stem tot zelfcritiek en zelfonderzoek: hebben wij wel het recht om den Heiland alleen maar op één wijze (dus b.v. op de wijze van het methodisme) te erkennen als den Behouder van ons hart? En waar deze vraag opkomt, ligt de weg weer open tot de erkenning van de velelei wijzen, waarop God in Christus Jezus zich onzer heeft willen openbaren. Daar wordt de poort tot de aanvaarding van het historisch gegeven weer opengezet, daar is weer plaats voor de vrome, eerbiedige pietet van wat Hij ons gaf in dogmata en belijdenisschriften, in stelsel en systeem. 't Was toch altijd weer Zijn liefde in Christus Jezus. Alleen — dat we 't niet zagen, het niet bewust aanvaard hebben, het niet meer erkend als Christendom van hoogen keur — lag daarin misschien niet voor een groot deel onze „zelfhandhaving“, onze persoonlijke zonde, ja — maar ook de zonde en de leugen van onze G. S. B.? — Dit moeten we verstaan: voor alle milieus heeft Christus centrale betekenis, maar God — zét ons in een milieu. En dat niet om onszelf daarin armer te maken, maar om ons rijker te maken. God geeft ons de door anderen verdien- de talenten, en dat doet Hij niet voor niets. Als er reden is voor zelfkneus in de G. S. B., dan komt het hierdoor, dat we den stijl van het Calvinisme geminacht hebben, dat we geen oog hadden voor het werk van den Eeuwige in alle menschenwerk. Bezielde te worden door anderer bezieling is reeds iets groots. Groter is, dat men zijn bezieling ontvangt uit datgene, waarin men reeds lang alle levensgloed gedooft waande. Want dat vraagt correctie van eigen inzichten, het terugkomen op zijn oude ideeën doordat men letten gaat op de eeuwigeheidsbronken, die Gods vingeren overal hebben uitgestrooid — 't allermeest daar, waar ik 't uft mijzelf niet gezocht zou hebben. Want wij zoeken het altijd nog maar in het opblaasend moment van enthousiasme, in de geestdrift van een congres, in het vuur van een geslaagden avond. En wanneer dat alles uitblift, of als onze kritiek dat alles onmogelijk meer als blijvend en als waarachtig bezit aanvaarden kan, — dan verblijkt er wel heel wat enthousiasme (ook in de G. S. B.) waarop men eerst toch zoo naïef gerekend had. God kan ons ook met onze G. S. B. in de woestijn zenden en in dorrende eenzaamheid. En dan, — dan zullen we weer leeren moeten dat we genoeg licht en vuur ontvangen hebben in de eeuwigeheidsbronken der openbaring, die glinsteren in Gods Woord helder en onoverzwakt, onafhankelijk van de traagheid onzer harten, door alle tijden heen. Alleen die eeuwige vonk van Gods liefde, ons in Christus Jezus geopenbaard en verbeeld door het kristal onzer belijdenisschriften, zal ons dan weer hoop moeten instorten en onze harten vullen met smeekend verwachten. En wie die keuze doet, om

van openbaring alleen voortaan te leven, in hem zal de vonk aangroeien tot een vlam van geestdrift, hij zal bezieling op bezieling ontvangen, en — grootere dingen zien dan deze.

En alleen in dien weg — dat we weer vragen gaan naar Gods volle openbaring in nederigheid, in de erkenning dat onze z.g. eenvoudigheid toch vrome zelfhandhaving was — is er voor de toekomst van onze G. S. B. nog iets te verwachten. We hebben misschien meer moeilijkheden, meer kwesties, meer vragen — maar ons is ook meer geopenbaard. Wij zijn rijker, juist omdat wij 't als Gereformeerden vaak veel moeilijker hebben dan hij die zelf selectie maakt tusschen hetgeen God ons al of niet geopenbaard heeft. Neen, niet in de eerste plaats door de moeilijkheden vinden wij elkander in saamhoorigheid, maar wel kunnen we in het besef dat ons veel geschonken is, wat ons denken verbijsert, komen tot die nederigheid van hart, die ware gehoorzaamheid des geestes, die in dankbaarheid wat God aan vorige geslachten geschonken heeft, niet veracht, maar den heiligen moed heeft het in Gods naam tot fundament te aanvaarden voor heel onze levens- en wereldbeschouwing.

Ach — 't is al zoo vaak gezegd. Maar geen beschouwingen redden onze G. S. B. Dat kan alleen de groote daad — der gehoorzaamheid!

CHRIS. W. J. TEEUWEN.

Naschrift. Bovenstaand artikel is op mijn verzoek door den auteur ter publicatie in „De Reformatie“ mij ter hand gesteld. Nu ik zelf over de G. S. B. (Geref. Studenten-Beweging) bezig ben te schrijven, leek het mij voor de lezers en mijzelf zeer goed, ook eens de stem te laten spreken van een der studenten zelf; en de heer Teeuwen, dien ik dezer dagen ontmoette, kwam voor dit verzoek wel het eerst in aanmerking, omdat hij den geest der Kamper studenten kent en van nabij weten kan, uit welken drang en met welk doel de Kamper motie is geboren.

K. S.

PERS-SCHOUW.

Lyrisch en dogmatisch.

In het (ethische) „Algemeen Weekbl. v. Chr. dom en Cultuur“ komt deze merkwaardige recensie voor:

J. C. Sikkel. Lijdensoverdenkingen. Preeken (volgens stenogram) 5e bundel. Een hoorn der zaligheid, alle drie uitgegeven door het Sikkel-fonds 1927. A. Verloer, Schoten bij Haarlem. Prijs der 3 boeken f4.90; geb. f5.90.

Ziehier een drietal bundels preeken van den bekenden overleden Amsterdamschen predikant in de Gereformeerde Kerk, uitgekomen in de z.g. Sikkelbibliotheek.

Verschillende dezer overdenkingen las ik met instemming en stichting vooral uit den eerstgenoemden bundel. Zij zijn vol van levendige schilderingen en getuigen van innige vroonheid en vurige liefde tot God en den naaste. Het lyrische overheerscht hier het dogmatische. Mogen deze bundels voor velen tot troost en versterking zijn. J. F. B.

Het is niet al te vruchthaar werk, als men recensies zou gaan recenseren. Dat is dan ook niet de bedoeling. Als ik op deze beoordeeling wijs, dan is het om ze te gebruiken. Zoo iemand, dan was wijlen Ds Sikkel wel een man, die in zijn preeken en schrijven met het dogma als het ware vastgegreep was. Dat niettemin zijn preeken in dit ethisch blad lyrisch heeten kunnen, is niet zoozeer, als ik het wel zie, omdat het dogmatische overheerscht WORDT, maar omdat het OVERHEERSCHT, in goeden zin. Dogmatische preeken lijken velen daarom zoo afschrikwekkend, omdat men — ik spreek nu in het algemeen — meent, dat ze niet anders kunnen zijn dan fragmentjes uit dogmatische handboekjes. Natuurlijk zijn zulke „dogmatische preeken“ te veroordeelen; niet, omdat ze dogmatisch zijn, maar omdat ze geen preeken zijn. Maar er is ook een preekmethode als van Ds Sikkel: het dogma hamert in haast elken zin, maar het geeft zijn levend getuigenis; het komt op in een preek; het wordt niet verdrongen door de lyriek, maar — om de tegenstelling vast te houden — het schept zijn eigen lyriek. En dat is het, wat van den kant der gereformeerden altijd beweerd is; al is de levering van het proefondervindelijk bewijs natuurlijk niet ieders werk, zoomin binnen als buiten de Geref. Kerken. Ziet men het zóó, dan is hier niet een pleidooi tégen, maar vóór dogmatisch preeken; al zal dan daaronder heel wat anders moeten verstaan worden dan zij plegen te doen, die van deze spijze gruwen... zóó erg, dat ze nooit ervan proeven, of geproefd hebben; zulks dan weer vanwege de traditie. HUN traditie, wel te verstaan.

Ik ben er zeker van, dat, indien men maar luisterde, er speciaal in de avonddiensten meer preeken zouden te beluisteren vallen, die dogmatisch en daardoor lyrisch zijn. Maar gewoonlijk dineeren de klagers dan. Het is ook maar de catechismus...

Ds H. C. v. d. Brink en de N. C. S. V.

Es W. H. Gispen schrijft in de „Scheveningsche Kerkbode“ over de houding, die vroeger en thans door Ds H. C. v. d. Brink wordt ingenomen tegenover de N(ederl.) C(hr.) S(tud.) V(er.). In 1918 schreef Ds v. d. Brink:

„Dat zoovele Gereformeerde Studenten, zelfs die aan de Vrije Universiteit en de Theol. School studeeren, lid zijn van de N. C. S. V. en dat zelfs Theologen, aanstaande predikanten in Gereformeerde Kerken daardoor gevonden worden, dat vind ik een van de bedroevende verschijnselen, die er op wijzen, hoe met name onder het opkomend geslacht, verflauwing en verwatering, onbejindheid en oppervlaskigheid toenemen.“

Maar nu is het anders:

Een van de predikanten van de Geref. kerken „in hersteld kerkverband“ is oud-Hoofdbestuurlijk van de N. C. S. V.

En nauwelijks zijn eenige kerken vrijgemaakt van het „juk van Assen“ of ze ontvangen een brief van hem om financieelen en zedelijken steun voor de N. C. S. V.

Zooover we konden nagaan hebben al deze kerken dat verzoek ingewilligd.

Dat verwonderde ons niet.

Want deze „vrijgemaakte“ kerken hebben een plicht der dankbaarheid te vervullen jegens deze vereniging, in zekeren zin een eerschuld.

Het is toch mede door den geestelijken invloed van deze vereniging, uitgegaan op onderscheidene voorgangers en intellectuelen, dat zij konden ontstaan en ontstaan zijn, zelfs de kerkeraad van Zandvoort waarvan Ds v. d. Brink thans voorzitter is, besloot op 11 Maart 1927 naar het officiële verslag meldt, het verzoek in te willigen.

„Een brief van Ds L. E. Smelik met verzoek om als donateur tot de N. C. S. V. toe te treden. De kerkeraad besluit door een jaarlijksche gift uit de collecte voor aanvragen van huizen en voorts ook zooveel mogelijk moreel de belangen van deze vereniging te steunen!“

Ketterdood.

Het valt niet mee over de Roomschen te schrijven en rust te hebben. Vandaag roept Ds Kersten het wee uit over mijn verrooising en morgen krijg ik in „Het Schild“ en in „De Bourdon“ (het eene een apologetisch, het ander een propagandistisch orgaan van roomsche zijde) er van langs, vanwege antipapisme. Maar met dit al is het goed, te weten, wat we aan elkaar hebben. Daarom citeer ik nog eens Dr v. Gheel Gildemeester, uit de „Haagsche Kerkbode“. Hij herinnert aan een vroegere persbespreking:

Toen we voor een paar jaar uit een duitsch chr. blad de bewering mededeelden, dat volgens den hooggeleerden prof. Lepicier te Rome „de ketteren maar moesten gedood worden“, raakte een deel der roomsche pers daarover in groote beweging. Natuurlijk. Lepicier was niet „de eerste de beste“. Hij was hoogleeraar in de heilige godgeleerdheid aan het College der Propaganda; een professor die toekomstige priesters opleidt.

Maar al kwam er tegenspraak, het ongeluk is, zegt Dr v. G. G.,

Het ongeluk is echter, dat het roomsche volk in Italië tegenwoordig wel degelijk tot onvredzaamheid wordt opgewekt. We hebben vóór ons liggen een zeer interessante brochure van den ouden, ruim 80-jarigen emeritus predikant der Waldenzen, Paolo Calvino — dien we als jongen man hier op de Zendingsteesten hoorden (vertaald uit het Italiaansch en in het Italiaansch toegesproken door prof. Gunning). Deze eervoorzitter en bekende grijszige voorganger der Waldenzen heeft een brochure van 48 bladz. geschreven (in het fransch) „pour les connaître encore mieux“ (om „hen“ nóg beter te leeren kennen) een antwoord, vriendschappelijke beschouwingen van een evangelisch herder over het boek van den roomschen Med. Dr G. Clement, „om hen beter te kennen“.

Het is inderdaad geen onoverdraagzaamheid die dezen grijsen rustenden voorganger naar de pen doet grijpen; maar bezorgdheid voor zijne gemeente en liefde voor zijn vaderland. Wanneer hij minder liefde had, hij kon rustig zeggen: „het zal mijn tijd wel uithouden“. Maar hij kent de groote gevaren die aan godsdiensttwisten verbonden zijn; en daarom waarschuwt hij. Dr Clement had zoo gemoedelijk gezegd: „die roomsche voorgangers zijn toch eigenlijk zulke vriendelievende en verdraagzame menschen“. Paolo Calvino laat de keerzijde dezer fraaie medaille zien.

Verschillende gegevens volgen dan, die ons niet al te zeer toespreken, omdat behalve dogmatisch verschil ook politieke hartstocht dikwijls sterk meespeelt, soms zelfs alleen ter verklaring moet worden bijgebracht. Maar belangrijker is dit:

De toestand van het oogenblik draagt, in het fascistische Italië, er zeker toe bij dat de toon der Jezuitenvers meer vrijmoedig wordt dan beleefd. De „Unita Catholica“ van 15 April 1926 heeft een aanval tegen de protestanten, onder den titel Tagliar corto, „korte wetten“, en dat artikel begint:

„Wij gelooven niet te veel te eschen van een regeering die de zedelijke en godsdienstige waarden van ons volk wil beschermen, wanneer wij verlangen dat zij een einde make aan de protestantsche propaganda in Italië.“

En de schrijver voegt er bij: „tot elken prijs en met alle middelen“.

En iets verder: „de eerste klarenstoot zal onze ziel goed wakker vinden“.

„De vurige Jezuit“ (aldus Calvino) „beklaagt zich over de autoriteiten, die niet zoo hard van stal willen loopen; en hij beklaagt zich ook over de latijnsche verdraagzaamheid.“

Vervolgens lezen we:

En vóór ons ligt ook „la Luce“ van 9 Februari 1927. Dit waldensisch weekblad wordt uitgegeven in Rome, 42 Via Pietro Cossa. Het nummer van den 9den Februari bevat een artikel over de doodstraf voor de ketteren.

Het luidt aldus:

De Turijnsche dagbladen hebben zich bezig gehouden met een proek over bovengenoemd onderwerp, gehouden door den Jezuitenvater Antonio Oldria, in de kerk der heilige martelaren (S.S. Martiri) den 23den Januari 1927.

Uit deze preek lichten we deze moot:

Daaronder heeft de Staat voorlichting noodig, waar het geldt de onrust der gewetens of de verdediging

van het vaderlijk erfdeel des geloofs. Daaruit volgt voor den Staat de noodzakelijkheid van een competent gerechtshof; een gerechtshof „ad hoc“, een kerkelijk gerechtshof dat oordeelt of het den schulde aan de burgerlijke macht overgeeft, die hem schuldig verklaren en zelfs tot de doodstraf veroordeelen kan.

Dit moet de Staat doen, opdat het niet iets persoonlijks zij wanneer hij tegen de ketteren optreedt; maar omdat zij een element vormen, dat voor een staat schadelijk en vijandig is en de openbare orde verstoort; die enkel en alleen op de godsdienstige orde gegrond is.

De spreker herinnerde er nog aan hoe eeuwen lang de pausen de vorsten op hun plicht gewezen hebben om de kerk te verdedigen; hetzij door den vorst te bedreigen of door hem te bestraffen, wanneer hij onwillig was. Hij houdt vol, dat dit een recht van de kerk was; een spoorlag voor een ambtenaar, een waarschuwing, dikwijls door een rechtvaardige straf gevolgd, voor een dienaar, die altijd ijverig moet zijn in het belang van zijn meesters.

Vervolgens leest hij deze verklaring voor. De Katholieke Staat heeft het recht en den plicht zijn geloof te verdedigen; het Katholieke geloof, den eenigen godsdienst dien zij erkent. Zij moet de verspreiding beletten van ieder geloof, dat daarvan afwijkt; het buiten de grenzen dringen, zooverre het zich in het openbaar vertoont. Voor een dergelijke zuivering is de doodstraf noodig.

Let vooral hierop, mijne heeren: De ketteren waren alle eeuwen door de meest gevloekte wezens, die zich tegen het roomsche geloof verzetten; slechte, zedeloze, vuile, anti-patriottische, anti-sociale menschen; vol schanddad en slechtheden. Herinnert u de ketterijen van de Waldenzen, de Albigenzen, de Anglikanen, de Lutheren etc., slechte, vandaalsche menschen; dorstend naar christenbloed; die onze kerken verbrandden, onze vrouwen verkrachten; onze priesters beleedigden en martelden; die meer onschuldig bloed vergoten hebben dan al de gerechtshoven der kerk gedurende alle eeuwen."

Tenslotte besluit Dr. v. G. G. met deze opmerking:

Aldus de zeereverwaarde pater Jezuit Antonio Oltrina, in de kerk der heilige marieuren in Turijn, den 23en Januari van dit jaar omzes Heeren 1927.

Vinden mijne geëerde vrienden, de paters Welter

en Otten, redacteuren van „De Bazuin“, dit nu niet een hartelijke proef? En zoo'n artikel als van de Unita Catholica, is dat nu niet een hartelijk schrijven?

Men moet dit alles niet voorbijgaan of willen doen voorbijgaan met de opmerking, dat we in Nederland een anderen geest proeven. Want een kerk, die wereldkerk wezen wil, en die op de continuïteit van haar leer en moraal met voorliefde wijst, kan zich in het ene land niet ontdoen van wat in het andere wordt gepubliceerd. Gelijkelijk de roomsche auteur P. van Term zich zeer verdienstelijk maakt door uit alle landen de officiële en semi-officiële publicaties van vrijmetselaren na te gaan en te rubriceren, zoo moeten Roomsche apologeten het verdragen, dat men in Nederland een volledig antwoord wacht op uitlatingen, die ver weg gegeven zijn; want het land van meest en mist ligt wel ver verwijderd van het andere, waar de appelsienen groeien, maar Rome wil immers de boog zijn, die beide verbindt? K. S.

KERKNIEUWS.

GEREFORMEERDE KERKEN.

Tweetal te:
Schiedam (vac. G. v. Duinen): C. v. d. Woude te Gorredijk en A. J. Bouma te Wanswold.
Utrecht (vac. wijlen Dr. J. C. de Moor): D. v. Dijk te Groningen en P. Nomes te Delfshaven (R'dam).

Beroepen te:
Bellingwolde (Gr.): E. de Jong, cand. te Rotterdam.
Edam, Monnikendam en Westraan: G. Tom, cand. te Hilversum.
Kampen (vac. J. J. Westerbeek v. Eerten): J. W. Esselink te Eindhoven.

Meppel: J. H. Kuiper te Drachten.
Schoonhoven: W. Seinen te Opperdoes.

Aangenomen naar:
Dronrijp: S. Wouters, cand. te Exmorra.
Musselkanaal: D. J. Velsink te Arum.

Bedankt voor:
Achlum, Blokzijl, Krolwindweert, Koog Zaandijk, Midwolda, Ooster-Nijkerk, Passens, Ternaard, Oudebome, Tunje, Zaan en Zoutkamp: S. Wouters, cand. te Exmorra.

Barendrecht: K. Minnema te Garip.
Bossum (2e pred.): A. J. Bouma te Wanswold.
Den Haag-West en Utrecht: Dr. W. G. Harrenstein te Amsterdam.

Houwerzijl: J. W. v. Tol te Scharendijke.

Klundert: W. Steunenberg te Heerenveen.
Zierikzee: J. Koelewijn te Berkel (Z.-H.).

Afscheid van:

Bergum: J. Toukens, Tekst 1 Cor. 15:1 en 2.
Klundert: G. Laarman, Tekst Matth. 17:19-21.

Kerkinstituering.

Te Lutterade (bij Sittard) zal wellicht een Geref. Kerk geïnstituëerd worden. De Classis Den Bosch heeft een commissie benoemd om de eventuele Kerkinstituering te overwegen.

Ineenruiming.

De Classis Deventer heeft de groote wenselijkheid uitgesproken om te Deventer met de pötingen tot ineenruiming der Geref. Kerken A en B zoo spoedig mogelijk voort te gaan.

Beroepingswerk.

De Geref. Kerken van Andel en Glessen (N.-Br.) besloten een combinatie aan te gaan tot het beroepen van een predikant. De Classis Alkerk verleende daaraan hare goedkeuring.

CHR. GEREFORMEERDE KERK.

Afscheid van:

Zierikzee: S. v. d. Moen, Tekst Ex. 14:15b.

NEDERLANDSCHE HERVORMDE KERK.

Beroepen te:

Anloo (toez.): De Jonge, cand. te Breda.

Enter: J. H. v. Paddenburgh te Elspeet.

's-Gravenzande (2e pred. pl.): W. M. A. Kalkman te Werkendam.

Hansweert: J. C. Neeleman te Elkerzee.

Katwijk aan Zee (vac. J. Nauta): W. M. A. Kalkman te Werkendam.

Monster: G. Enkelaar te Ter Aar.

Muiden: C. B. Holland te Huizen (N.-H.).

Norg (toez.): H. J. Witkop Jr te Rockanje.

Wijdevank: J. N. Sevenster te Oldehove.

Aangenomen naar:

Dedensvaart: W. A. Zeydner te 's-Heerenberg.

Midland (Terschelling): T. J. de Boer te St. Jacobi Parochie.

Schoonhoven: J. H. Gunning E. Ben te Lage Vuursche.

Bedankt voor:

Anloo: C. M. de Jong, cand. te Terhagden (N.-Br.).

Bedum: J. C. Wissing te Vuzbi.

Delft (vac. P. Zandl): Mr. Dr. N. G. Veldhoen te Alphen a. d. Rijn.

Gonderak: J. Ronge te Hoog-Bloland.

Gronhuzen en Avenhorn: F. W. Boers te Abbekerk.

Katwijk aan Zee (vac. J. Nauta): Joh. Stehouwer te Weesp.

Pingjum o.a.: J. Vink te Drimmelen (N.-Br.).

Tull: J. Kramer te Elden bij Arnhem.

Stedum: Dr. W. Lodder te Doorn.

Intrede te:

Zetten: A. H. Bellenmans, cand. Tekst Hand. 3:16a.

Durghem: P. v. Lelyveld, Tekst Psalm 119:175.

Groningen: J. J. v. d. Wall, Tekst Lukas 5:8 en 10b.

„De Reformatie“ is door zijn grote oplage HET blad voor **FAMILIE-ADVERTENTIËN**. Onze Gereform. kringen geïllustreerd daarmede te rekenen.

DE DRAGERS

van het lichaam, de voeten, moogt ge niet verwaarlozen, door ze in elken willekeurigen schoenvorm te steken. De lichamelijke verzorging heeft veel nut. Draag individueel **Maatschoen**, ge spaart Uw voeten en daarmee Uw lichaam. Lees in onze brochure daarover meer. Op aanvraag volgt toezending.

Aanbevelend
J. SPAANS - Maatschoenmaker
Gedipl. Haagse Vakschool
Schuytstraat 29 - Tel. 34729
DEN HAAG

Boekenliefhebbers - vraagt gratis toezending van den nieuwen fondscatalogus aan den uitgever **W. D. MEINEMA, Delft**.

W. D. MEINEMA - Delft

Zoo juist verscheen de 3e aflevering van

Goud, Wierook en Myrrhe,

Geïllustreerd

Bijbelsch Dagboek door

K. SCHILDER

Prijs per aflevering slechts

75 cent.

Het boek is compleet in

12 afleveringen.

Men vragt prospectus met

proeve van bewerking.

Mede verscheen onlangs

van **Dr. SCHILDER** een

nieuwe druk van

LICHT IN DEN ROOK

ing. 12.25 - 2e druk - geb. 14.25

en

De Openbaring van Johannes

en het Sociale Leven

ing. 12.75 - 2e druk - geb. 13.50

Deze prachtige belijdenis-

geschenken zijn in elken

solieden boekhandel ver-

tegenwoordig met verhooging

van porto omgaand te ver-

krijgen bij den uitgever

W. D. MEINEMA - Delft

DE GOEDE TIJDING

Gereform. Evangelisatie-Blad.

Hoofdredacteur **Dr. P. Nomes**.

De verspreiding van „De

Goede Tiding“ brengt geen

financiële lasten mede.

Men vragt inlichtingen en

proefnummers bij den uit-

gever **W. D. MEINEMA, Delft**.

W. A. HOUTMAN & Co. - SCHIEDAM -

SINGEL 116.

TEL. 68871.

PIANO'S - AUTOPIANO'S - ORGELS

van hoogst SOLIDE uitvoering en BEKENDE MERKEN. — Vraag prijzen en condities — Franco levering. Schriftelijke garantie. — STEMMEN — REPAREREN — VERHUREN — INRUILEN.

Verschenen:

„Die ons heeft zalig gemaakt“

REDE

gehouden den 24en April 1927, door

Dr. R. J. VAN DER VEEN te Goes,

ter gelegenheid zijner 40-jarige Ambtsbediening.

Met portret op kunstdrukcarton. — Prijs 40 cents.

Verkrijgbaar bij den Boekhandel of, na toezending van

het bedrag, bij de Uitgevers

GOES. OOSTERBAAN & LE COINTRE.

IN ELK HUIS EEN ORGEL!

Ganzevoort's Orgelhandel

DIEZERSTRAAT 116 — ZWOLLE

heeft steeds in voorraad een groote keuze

ORGELS voor huiskamer, school en lokaal

Prijscuranten en leveringsvoorwaarden gratis op aanvraag

Zijt ge wellicht bestuurslid van een Chr. Schoolvereniging?

En leest gij als zoodanig ook het Weekblad

„DE SCHOOL MET DEN BIJBEL“?

Zoo niet, vraag dan enkele nummers ter kennismaking bij de Uitgevers

OOSTERBAAN & LE COINTRE, GOES.

NATIONALE SPAARVERZEKERING - LEEUWARDEN

Coöperatief Spaarsysteem.

Sparen voor: **EIGEN HUIS, UITZET, STUDIEFONDS.**

Actieve, vertegenwoordigers gevraagd. — Ruime bijverdiensde,

?? WAAROM ??

GEEN ADVERTENTIE VAN U

OP DEZE PLAATS?

—

Uw succes ware verzekerd!!

Verschenen:

LOURENS INGELSE

Een episode uit het geestes-

lijk leven op Walcheren

omstreeks 1780

door **A. JANSE**

hoofd Chr. School Bijgekerke

Prijs f 0.60, franco p. p. f 0.64.

Alom verkrijgbaar in den

Boekhandel en na ontvangst

v. h. bedrag bij de Uitgevers

Oosterbaan & Le Cointre - Goes.

Lezers van „De Reformatie“, die met zooveel sympathie dit blad ontvangen, wilt ook uw **FAMILIE-ADVERTENTIËN** ter plaatsing zenden. —

DE PIANO- EN ORGELHANDEL D. A. RIPPEN

Piet Heinstraat 42

DEN HAAG

levert U een prachtig instrument in elk genre voor billijken prijs.

KENT GIJ REEDS

DE MAATSCHAPPIJ

Christelijk Sociaal-Economisch

Weekblad

?

Hoofdredacteur: H. AMELINK

Algemeen Redacteur:

Ihr Dr. A. M. C. SANDBERG

Met medewerking van vele

vooraanstaande personen

Zoo niet, vraag dan nog heden

proefnummers aan de

N.V. DRUKKERIJ EDECEA - HOORN.

Dit geïllustreerd weekblad is het

leidend orgaan der Christelijk soci-

ale organisaties in ons land en

kost slechts f 1.— per kwartaal.

Het behandelt in hoofdartikelen

de sociaal-economische vragen,

geeft beschouwingen over de

sociale organisaties, laat het licht

vallen op arbeids- en bedrijfs-

toestanden in eigen kring, bevat

een wekelijksch financieel-econ-

omisch overzicht, een revue

„Uit het Maatschappelijk leven“,

een verzameling „Pers-en Pole-

miek“, een rubriek „Vrouwenge-

langen“, een „Vragenrubriek“ enz

In dezen jaargang geeft o.a. Dr

S. O. Los zijn studies over

„Karakterindeeling van de rijpere

jeugd“.

Een zóó goed verzorgd, zóó goed-

koop tijdschrift, met zóó rijken

inhoud, hoort in elk christelijk

gezin thuis.

Vraag nog heden een abonnement

of proefnummers aan!

DE ZON BRENGT LICHT, LEVEN, KRACHT.

MUN ANGELUS-ORGEL GENOT

VERPOOZING GEZELLIGHEID

LAAT U NOG HEDEN UITVOERIGE

PRIJSLIJST TOEZENDEN DOOR

JOH. DE HEER,

ROTTERDAM.

OOSTZEEDIJK 328-332

ZENDINGSLIEDEREN

Dit bundeltje bevat 85 Zendingssliederen, op daarbij aangegeven, naar bekende wijzen, te zingen door kindert en groenten. Te verkrijgen zoover op kindertzangscholen als op andere zendingsscholen. Prijs f 0.35, bij mindere 50 oir. f 0.20 per ex.

OOSTERBAAN & LE COINTRE.